

**คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา
อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด**
**DESIRABLE, CIVIC-MINDED ATTRIBUTES OF ELEMENTARY SCHOOL
STUDENTS IN THAWATBURI DISTRICT, ROI ET PROVINCE**

พระปลัดวรุตม์ อากาศโร (บุญไชยแสน)¹
PHRAPALADWARUT APAKARO (BOONCHAI SAN)
ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2557

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 317 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .27-.94 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .84 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบโดยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือ F-test

ผลการวิจัย พบว่า

1) ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

2) ผลการเปรียบเทียบ พบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูและผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศ ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียน ไม่แตกต่างกัน

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

3) ข้อเสนอแนะของบุคลากรเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอชวบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย สามลำดับแรกคือ ครูควรสร้างกิจกรรมเพื่อให้เด็กเกิดจิตสาธารณะ โดยสอดแทรกเข้าไปในรายวิชาพื้นฐาน รายวิชาเพิ่มเติมหรือในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ ควรปลูกฝัง สร้างความตระหนักให้เด็กเกิดการซึมซับจากการปฏิบัติที่เป็นจิตสาธารณะของพ่อแม่ ครูและผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด และครูและผู้ปกครองควรเป็นผู้ฝึกฝนพัฒนาการให้แก่เด็กเกิดความตระหนักและเห็นความสำคัญของจิตสาธารณะ

ABSTRACT

The objectives of this research were to: study desirable, civic-minded attributes of elementary school students in Roi Et province's Thawatburi district, to compare teachers' and student guardians' opinions on students' desirable, civic-minded attributes in the preceding district with variables of the former's genders, ages, and educational backgrounds, and make the study on the latter's desirable, civic-minded attributes here. The sampling group comprised teachers and Grade 4- 6 elementary school students' guardians in the above district, totaling 317 individuals in numbers. The tool used for conducting the research was rating scale questionnaires. The statistics utilized for data analyses encompassed percentage, mean and standard deviation, comparing pair differences by making use of t-test and F-test (One-way ANOVA).

Results of the research manifested the following findings:

1) Teachers' and student guardians' opinions on students' desirable, civic-minded attributes in the aforesaid district was rated 'high' in both the overall aspect and a single one. With a single aspect taking into consideration, the aspect with the highest mean was that of helping others with willing mind without hoping to get anything in return while the lowest one was participating in activities benefiting schools, communities and society.

2) The comparative results indicated that variables of teachers' and students guardians' ages and educational levels showed significant differences in students' desirable, civic minded attributes, with the statistical significance at .05 in both the overall aspect and the single one; whereas those of their genders had no different opinions on the latter's desirable, civic-minded attributes at all.

3) Personnel's suggestions on civic-minded attributes of elementary school students in Roi Et province's Thawatburi district were recommended in descending order of three frequencies. First, teachers should create activities so as to have students absorb civic mind by integrating it into core subjects, additional ones or learner development-oriented activities. Secondly, parents, teachers and close adults should implant and raise

awareness to have their children/students absorb in practising civic mind-oriented role models. Finally, teachers and student guardians should train and develop students to have them realize awareness and importance of civic mind.

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในโลกปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องมาจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีต่าง ๆ ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเร่งพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง และสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้ ซึ่งกระแสการเร่งพัฒนา และสภาพเศรษฐกิจที่บีบรัด ได้ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของคนในสังคมไทยให้เกิดการแข่งขัน มีค่านิยมทางวัตถุสูง เกิดการเอาเปรียบซึ่งกันและกัน มุ่งแสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าส่วนรวม ขาดการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ทำให้เกิดภาวะขาดสมดุลทั้งทางจิตใจและวัตถุ ดังนั้น ความสำนึกต่อส่วนรวมจึงลดน้อยลงทุกวัน ความสำนึกต่อส่วนรวมเป็นลักษณะหนึ่งของจิตสาธารณะ ซึ่งในปัจจุบันกำลังได้รับความสนใจอย่างยิ่ง เพราะจิตสาธารณะเป็นแนวทางหนึ่งในการพัฒนาจิตใจให้เจริญตามทันเทคโนโลยี จิตสาธารณะ คือ การแสดงออกถึงความรับผิดชอบต่อส่วนรวม (ยุทธนา วุฒปิติกุล, 2542, หน้า 181-183) พร้อมทั้งจะเสียสละและอุทิศตนเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีความปรารถนาที่จะช่วยแก้ปัญหาให้แก่ผู้อื่นหรือสังคม (หฤทัย อาจปฐ, 2544, หน้า 103-104) ด้วยความเต็มใจ โดยพิจารณาจากความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นด้านการรับผิดชอบต่อสาธารณะสมบัติ และทรัพยากรธรรมชาติ ด้านการทำกิจกรรมเพื่อสังคม เข้าร่วมในเรื่องส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม ด้านการรับรู้และตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น และมีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมร่วมกัน ซึ่งจะเห็นได้ว่า จิตสาธารณะเป็นคุณลักษณะที่สำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับจิตใจของมนุษย์ ให้หันมามองถึงประโยชน์ส่วนรวมช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งร่วมมือกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติ ให้มีความสงบสุข และความพยายามในการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เกิดขึ้นในสังคมไทยในปัจจุบัน ได้กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของคนไทยที่พึงประสงค์ ทั้งในฐานะพลเมืองและพลโลก โดยคนไทยต้องเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข ตัวบ่งชี้ คือ กำลังกาย กำลังใจที่สมบูรณ์

ความรู้และทักษะที่จำเป็นและเพียงพอในการดำรงชีวิต และการพัฒนาสังคม ทักษะการเรียนรู้ และการปรับตัว ทักษะทางสังคม คุณธรรม จิตสาธารณะและจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก โดยมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องด้านต่าง ๆ ให้กับผู้เรียน รวมถึงการรู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม และของประเทศชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542, หน้า 45) และเพื่อความมั่นใจว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังกล่าวได้เกิดขึ้นกับผู้เรียนในระดับสถานศึกษา จึงกำหนดไว้ในมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ซึ่งจะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติการศึกษา หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญกับการมีจิตสาธารณะ ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การรู้จักดูแลของส่วนรวม รวมถึงรู้จักการรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ ถ้าบุคคลมีจิตสาธารณะบกพร่อง มีน้อยหรือขาดไป จะส่งผลกระทบต่อหลายระดับ ทั้งต่อตนเอง ครอบครัว องค์กร ชุมชนประเทศชาติ และมีผลต่อระดับโลก ตามมา (ไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม, 2543, หน้า 21)

ในการปลูกฝังจิตสาธารณะนั้น ควรทำการปลูกฝังให้เกิดขึ้นตั้งแต่วัยเด็ก เพราะเป็นช่วงที่เด็กมีความไวต่อการปลูกฝังและส่งเสริมจริยธรรม วัฒนธรรมเป็นอย่างยิ่ง เพราะเด็กยังเป็น “ไม้อ่อน ที่ตัดง่าย” การปฏิบัติต่อเด็กอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กทั้งร่างกาย และโดยเฉพาะความเหมาะสมด้านพัฒนาการทางจิตใจของเด็ก จะเป็นการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้นเมื่อเข้าสู่วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ได้มาก เพราะในวัยเด็กจะสามารถเห็นความแตกต่าง สามารถคิดเปรียบเทียบ คิดแยกแยะวัตถุออกเป็นหมวดหมู่ขั้นตอน รู้สึกคิดโดยใช้การสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงได้ เด็กจะเริ่มสนใจสิ่งแวดล้อมรอบตัวแทนการสนใจตนเอง (ดวงเดือน พันธุมนาวิน, 2538 หน้า 77) ซึ่งถ้าเด็กได้รับการปลูกฝังจิตสาธารณะให้เป็นไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม เมื่อเติบโตขึ้น จะทำให้สามารถเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของกระแสเศรษฐกิจ และวัฒนธรรม อันจะส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกับคนในสังคมได้อย่างมีความสุขกาย สบายใจ ตลอดจนเป็นบุคลากรที่ดีที่เหมาะสม ของครอบครัว สังคม และประเทศชาติสืบเนื่องต่อไป

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษา คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยหวังว่าผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย และใช้เป็นผลการพัฒนาและส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักเรียนต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

3. สมมติฐานการวิจัย

1. ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน
2. ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน
3. ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

4. ขอบเขตของการวิจัย

1. **ขอบเขตด้านประชากร** ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,539 คน

2. **ขอบเขตด้านเนื้อหา** ได้แก่ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็น 2 ด้าน ดังนี้คือ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551, หน้า 50)

- 1) ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน
- 2) ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

3. **ขอบเขตด้านพื้นที่** ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

2. ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ และระดับการศึกษา

3. ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

4. ทำให้สามารถนำผลการวิจัยครั้งนี้ไปใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาและส่งเสริมความมีจิตสาธารณะของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6. วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 1,539 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู และผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 317 คน ซึ่งได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของ ยามาเน (Taro Yamane) (ยูทริ ไกยวรรณ์, 2545, หน้า 107) และสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของ Likert

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อสอบถามข้อเสนอแนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

4. สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบความแปรปรวนแบบทางเดียว

(One-way ANOVA)

7. ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

เมื่อแยกออกเป็นรายด้านพบว่า มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทน พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนแบ่งปันสิ่งของทรัพย์สินและอื่น ๆ และช่วยแก้ปัญหาหรือสร้างความสุขให้กับผู้อื่น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ไม่เอาเปรียบเพื่อนและเคารพสิทธิซึ่งกันและกัน

2) ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่ทางโรงเรียนจัดขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ นักเรียนอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และอาสาพัฒนาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนและชุมชน

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

สมมติฐานที่ 1 ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 3 ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม ครู และผู้ปกครองนักเรียนมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน

8. อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีผลการวิจัยที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลเพิ่มเติมตามประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** จิตสาธารณะ ถูกกำหนดขึ้นโดยหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ของกระทรวงศึกษาธิการว่า นักเรียนจะต้องมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะ จัดอยู่ในข้อ 8 อันเป็นข้อสุดท้าย ซึ่งโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้จัดกิจกรรมด้านจิตสาธารณะ ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีความเสียสละ มีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ แสดงออกด้วยใจจริง ไม่เห็นแก่ตัว การสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อช่วยเหลือ และหรือทำประโยชน์ให้แก่บุคคลอื่นหรือสังคม โดยการสละกำลังกาย ทรัพย์สินของ สติปัญญา เวลาและความสุขสบายส่วนตัวซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อ้อมใจ วงษ์มณฑา และ ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์** (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ระดับจิตสาธารณะของทั้งภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ **อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ** (2554) ได้ทำการวิจัยเรื่อง จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี อยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ซึ่งมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก คือ ด้านช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ โดยไม่หวังผลตอบแทน **ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า** การทำสิ่งที่ดีงานแก่ผู้อื่น โดยไม่คาดหวังผลตอบแทน เป็นเรื่องง่ายและทำให้เกิดความรู้สึกที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน** (2551) ได้ให้นิยามว่า จิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน ผู้ที่มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้ที่มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหา หรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงามให้เกิดในชุมชน โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน นอกจากนี้ ยังได้กำหนด ตัวชี้วัดคุณลักษณะของบุคคลที่มีจิตสาธารณะว่าประกอบด้วย ลักษณะ

คือ เป็นผู้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจโดยไม่หวังผลตอบแทนและเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ซึ่งมีค่าแปรผกผันอยู่ในระดับมาก คือ ด้านเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม **ที่เป็นเข่นนี้อภิปรายได้ว่า** กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อครอบครัว ชุมชน สังคมและประเทศชาติในลักษณะอาสาสมัครเพื่อช่วยขัดเกลาจิตใจของผู้เรียนให้มีความเมตตา กรุณา มีความเสียสละและมีจิตสาธารณะ เพื่อช่วยสร้างสรรค์สังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **จันทรา ธนสงวนวงศ์ (2554)** ให้ความหมาย จิตสาธารณะ (Public mind) ว่า หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษาาร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้ง ขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อให้เกิดปัญหาหรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

1) ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาจิตสาธารณะต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การฝึกให้ทำซ้ำๆ ผ่านการปฏิบัติจริง โดยมีผู้ใหญ่ที่เป็นแบบอย่างในการมีจิตสาธารณะเริ่มที่พ่อ ก่อที่แม่ แก่ที่ครูอาจารย์ ผสานความเข้มแข็งของชุมชน ผู้ใหญ่จึงจุดไฟ ใส่เชื้อจิตสาธารณะให้เกิดจิตสำนึกในใจเด็กได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **นวรินทร์ ตาก้อนทอง (2550)** ให้ความหมายของจิตสาธารณะว่า คือ คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมรวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่เป็นสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของหรือเป็นสิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน

2) ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า แต่ละโรงเรียนมีกระบวนการจัดกิจกรรมด้านจิตสาธารณะ เป็นไปตามแต่ละสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ซึ่งมีทิศทางหลัก มีแนวทางเพื่อพัฒนานักเรียนที่แตกต่างกัน เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญา วิสัยทัศน์ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ธรรมชาติและความสนใจของนักเรียน จึงส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านจิตสาธารณะของโรงเรียนนั้นๆ ให้มีรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **นวรินทร์ ตาก้อนทอง (2550)** ให้ความหมายของ จิตสาธารณะว่า คือ คุณลักษณะทางจิตใจของบุคคลเกี่ยวกับการมองเห็นคุณค่าหรือการให้คุณค่าแก่การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมรวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่เป็นสาธารณะที่ไม่มีผู้ใดผู้หนึ่งเป็นเจ้าของหรือเป็น

สิ่งที่คนในสังคมเป็นเจ้าของร่วมกัน

3) ครู และผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยครั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ต้องมีนโยบายและแผนการดำเนินงาน โดยกำหนดภาระหน้าที่ที่ชัดเจน จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรม ที่สำคัญครูต้องมีความเสียสละมุ่งมั่นและทุ่มเทให้กับการทำงาน และที่สำคัญต้องมีกิจกรรมที่หลากหลาย และนักเรียนต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมโดยการจัดกิจกรรมต้องบูรณาการกิจกรรมเข้าไปในเนื้อหาวิชาทุกกลุ่มสาระ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและจัดกิจกรรมพิเศษ การส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นการพัฒนาให้เป็นผู้มีความพร้อมและความสามารถในการเป็นคนที่มีบุรณและมีจิตสาธารณะที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ **จันทิรา ธนสงวนวงศ์ (2554)** ให้ความหมาย จิตสาธารณะ (Public mind) ว่า หมายถึง จิตสำนึกเพื่อส่วนรวม เพราะคำว่า “สาธารณะ” คือ สิ่งที่มีได้เป็นของผู้หนึ่งผู้ใด จิตสาธารณะจึงเป็นความรู้สึกรู้ถึงการเป็นเจ้าของในสิ่งที่เป็นสาธารณะ ในสิทธิและหน้าที่ที่จะดูแลและบำรุงรักษาาร่วมกัน เช่น การช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม โดยการไม่ทิ้ง ขยะลงในแหล่งน้ำ การดูแลรักษาสาธารณะสมบัติ เช่น โทรศัพท์สาธารณะ หลอดไฟที่ให้แสงสว่างตามถนนหนทาง แม้แต่การประหยัดน้ำประปา หรือไฟฟ้า ที่เป็นของส่วนรวม โดยให้เกิดประโยชน์คุ้มค่าตลอดจนช่วยดูแลรักษาให้ความช่วยเหลือผู้ทุกข์ได้ยาก หรือผู้ที่ร้องขอความช่วยเหลือเท่าที่จะทำได้ ตลอดจนร่วมมือกระทำเพื่อให้เกิดปัญหาหรือช่วยกันแก้ปัญหา แต่ต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย เพื่อรักษาประโยชน์ส่วนรวม

9. ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้พบประเด็นที่น่าสนใจและนำมาเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะนำไปใช้

1) ควรนำกลยุทธ์การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาไปใช้ โดยจัดลำดับความสำคัญ ควรให้ครูและผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดเป้าหมายและประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึง โดยกำหนดลงในเป้าหมายของโรงเรียนจะทำให้ผ่านนโยบายลงสู่การปฏิบัติได้เร็ว

2) ควรปลูกจิตสำนึก ส่งเสริม การปฏิบัติดีของผู้เรียนที่มีความเสียสละ ยินดีช่วยเหลือผู้อื่น โดยไม่หวังผลตอบแทน ส่งผลให้มีสุขภาพจิตและชีวิตที่อึมเอบ มีความสุขทั้งกายและใจ จากการเป็นผู้ให้และผู้รับ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครู นักเรียน โรงเรียน และชุมชนมาร่วมทำงานด้านเสริมสร้างคุณธรรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาผู้เรียนบนพื้นฐาน การพึ่งพาอาศัยกัน

3) ควรสร้างความเข้าใจกับครูผู้สอน เพื่อให้ทุกคนมองเห็นทิศทางในการพัฒนาการจัดกิจกรรมจิตสาธารณะให้เป็นรูปธรรม เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีจิตสาธารณะ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านจิตสาธารณะของนักเรียนโรงเรียนประถมศึกษา

อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยไม่สามารถเขียนงานให้ครอบคลุมปัญหาทุกประเด็นที่น่าสนใจ ดังนั้นจึงขอเสนอให้ผู้สนใจทำวิจัยในประเด็นที่น่าสนใจอีก ดังนี้

1) ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในระดับประถมศึกษาเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะให้ตรงเฉพาะกลุ่มมากยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษากลยุทธ์และสร้างรูปแบบการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนในเชิงลึกเป็นลักษณะของการวิจัยแบบมีส่วนร่วม (PAR Research) เพื่อให้เกิดการพัฒนาจิตสาธารณะอย่างแท้จริง

10. บรรณานุกรม

จันทร์ธา ธนสงวนวงศ์. (มปป.). ชีวิตและวัฒนธรรมไทย. สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน 2556, เข้าถึงได้จาก <http://mos.e-tech.ac.th/mdec/learning/s1301/unit08.html>.

ดวงเดือน พันธมนาวิน. พฤติกรรมศาสตร์เล่ม 2 จิตวิทยา จริยธรรมและจิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช.

นวรินทร์ ตาก้อนทอง. (2550). จิตสาธารณะ คุณลักษณะของเด็กไทยที่พึงประสงค์. สืบค้นเมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2556, เข้าถึงได้จาก <http://www.ireo.bu.ac.th/moral.doc>.

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และสังคม สัจจจร. (2543). สำนักไทยที่พึงปรารถนา. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิบูรณะชนบทแห่งประเทศไทยฯ.

ยุทธนา วรณปิติกุล. (2542). สำนักพลเมือง : ความเรียงว่าด้วยประชาชนบนเส้นทางประชาคม. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.

ศึกษาศิการ, กระทรง. (2550). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : กระทรงศึกษาศิการ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว.

หลุทัย อาจปฐ. (2544). ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล ภาวะผู้นำ รูปแบบการดำเนินชีวิต และความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง กับการมีจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาพยาบาล เขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อริยา คูหา และสุวิมล นราองอาจ. (2554). จิตสาธารณะและรูปแบบการดำเนินชีวิตของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. รายงานการวิจัย. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อ้อมใจ วงษ์มณฑา และ ประเสริฐ บัณฑิตศักดิ์. (2554). จิตสาธารณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี. รายงานการวิจัย. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

11. คำขอบคุณ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้ด้วยดีเพราะความอนุเคราะห์จากทางมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยเย็ด และคณาจารย์ ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่ให้คำแนะนำเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ขอกราบขอบพระคุณ พระครูวิจิตรปัญญาภรณ์,ดร. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และขออนุโมทนาขอบคุณ ดร.จางง กมลศิลป์ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้ความรู้คำแนะนำ คำปรึกษา และตรวจแก้ไข อันเป็นประโยชน์แก่ผู้วิจัย ขออนุโมทนาขอบคุณ ดร.สัมฤทธิ์ แก้วสมบัติ ประธานกรรมการ ดร.กฤตยากร ลดาวัลย์ และดร.วิมลพร สุวรรณแสนทวี กรรมการ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำ ข้อคิดเห็น ตรวจสอบ แก้ไข รูปแบบ และรูปเล่ม เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ขออนุโมทนาขอบคุณ ดร.ประพิศ โบราณมูล เจ้าหน้าที่งานสารบรรณ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยเย็ด นายเอี่ยม อามาตย์มุลตรี อาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยเย็ด และ ดร.ลัดดาวัลย์ สืบจิต ครูชำนาญการพิเศษ ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ ขออนุโมทนาขอบคุณ ผู้บริหาร คณะครู และนักเรียน โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอรวิชัยบุรี จังหวัดอัยเย็ด และผู้ปกครองนักเรียนทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการให้ข้อมูลและการเก็บรวบรวมข้อมูล จนทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงได้อย่างสมบูรณ์ คุณประโยชน์อันพึงมีแก่การศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในส่วนของ การศึกษาค้นคว้านี้แก่บุพการีชน ผู้มีพระคุณทั้งมวล อุปัชฌาย์ ครู-อาจารย์ผู้เคยอบรมสั่งสอนแก่ผู้วิจัย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน ขอท่านทั้งหลายจงมีความสุข ความเจริญยิ่งในคุณงามความดีด้วยเทอญ